

واژگان

احسان: خوبی ، نیکوکاری ، بخشش

خودبینی: غرور ، تکبر

پیشه: کار ، حرفه

لابد: انگار ، گویا ، ناچار

نمایان: آشکار

دیدگاه: نظر

بحث: گفت و گو

تفکر: اندیشیدن

شبهات: شبیه بودن ، همانند بودن

نهراسیم: ترسیم (هراسیدن: ترسیدن)

خلق: آفریده ، مردم

خلقت: آفرینش ، طبیعت

عجله: شتاب

درنگ: صبر ، توقف

سپری شد: طی شد

آفرینش: عمل آفریدن ، خلقت ، خلق کردن

برخاست: بلند شد

رنگ و بو: رونق ، اعتبار و شکوه

باور: یقین ، اعتماد

اخلاق: جمع خلق ، رفتار خوب

جدول کلمات هم خانواده

ریشه	کلمات	ریشه	کلمات
ع ر ف	معرفت ، عرفان ، تعریف ، معروف	ک ت ب	کتاب ، مکتوب ، کاتب ، مکتب
ص و ر	تصویر ، مصور ، تصاویر ، صورت	ن ظ م	نظام ، ناظم ، منظم ، تنظیم
ه ج ر	مهاجر ، مهاجرت ، هجرت	ش و ق	اشتیاق ، مشوق ، تشویق ، مشتاق
ن ظ ر	منظره ، ناظر ، نظارت	ل ط ف	لطیف ، الطاف ، لطافت
ج م ع	جامع ، مجموع ، جامعه	ح ص ل	حاصل ، محصول ، حصول ، تحصیل ، محصل
ف ک ر	افکار ، تفکر ، متفکر	خ ب ر	اخبار ، مخبر ، مخابره ، مخابرات
د ر س	مدرس ، تدریس ، درس	س ج د	ساجد ، سجده ، سجود ، سجاد ، مسجد ، مساجد
ع م ل	عامل ، معمول ، اعمال ، معامله ، تعامل ، عوامل	ر ج ع	مراجعه ، مرجع ، راجع ، ارجاع ، ترجیع ، رجوع
ش و ر	مشاور ، مشورت ، شورا ، مشاوره	ق ص د	مقصد ، مقصود ، مقاصد ، اقتصاد ، قاصد
ن ص ر	ناصر ، منصور ، نصیر ، انصار ، نصرت	ر س ل	رسالت ، رسول ، ارسال ، مرسوله

مفهوم لقمه ای شعر: ابراز محبت به مادر و مقام والای او اشاره دارد.

معنی شعر:

معنی شعر ای مادر عزیز

۱- ای مادر عزیز که جانم را فدای تو می کنم؛ من فدای مهربانی، لطف، صفای صمیمیت تو می شوم.
این بیت ۲ جمله دارد. واژه ی (مادر) منادا است. (مادر عزیز) ترکیب وصفی است.
مفهوم بیت: ابراز عشق به مادر

۲- هرگز مهر و محبت دوستان هم اندازه ی محبت، مهربانی و وفاداری تو نشد.
آرایه ادبی تکرار (محبت) - بین واژه های (مهر، محبت، وفا) تناسب وجود دارد؛ زیرا همگی از صفات نیک اخلاقی هستند.
این بیت ۱ جمله دارد. واژه ی (هرگز) قید و (محبت، یاران و دوستان) نهاد جمله است.
مفهوم بیت: بیان ارزش مهر مادر

۳- عشق و علاقه ی تو از قلبم بیرون نمی رود؛ زیرا سینه و قلب من، خانه ی تو است .
این بیت ۳ جمله دارد. واژه ی (مهر) نهاد جمله ی اول است. (این خانه) نهاد جمله دوم و (این دل)
نهاد جمله سوم است.

نکته ادبی: تکرار (خانه) و تشبیه (سینه به خانه و دل به سرا) مانند شده است .

۴- ای مادر عزیز، که به من جان بخشیدی و مرا پرورش دادی، اکنون که بزرگ شده ام، آسان
است که جانم را برای تو بدهم و خود را فدای تو کنم .

این بیت ۴ جمله دارد . مفهوم بیت : ابراز محبت به مادر

واژه ی (مادر) منادا و (عزیز) صفت است . واژه ی (جان) در
هر دو مصرع مفعول است.

واژه ی (اکنون) قید زمان است . (را) در (مرا) نشانه ی مفعول
نیست؛ زیرا (مرا) یعنی (به من)

۵- خوشحالی و رضایت تو، باعث رضایت من است؛ زیرا خشنودی خداوند در خشنودی توست .

مفهوم بیت : بیان ارزش خشنودی مادر

این بیت ۲ جمله دارد .

(خشنودی تو) در مصرع اول و (رضای خداوند) در مصرع دوم نهاد هستند . آرایه ادبی : تکرار (خشنودی ، رضا ، تو)

۶- اگر اختیار کل جهان در دست من بود ، همه جهان را به پای تو می ریختم .

مفهوم بیت : ابراز ارادت به مادر

نقش دستوری (اختیار جهان) نهاد و (تمام جهان)مفعول است .

اختیار جهان - دست من - تمام جهان - پای تو - همگی ترکیب اضافی هستند .

آرایه ادبی : کنایه : جهان را به پای کسی ریختن کنایه از هدیه دادن ، بخشیدن ،

نثار کردن یک چیز، و کنایه از نهایت محبت و ارادت است .

واژگان

احوالپرسی: پرسیدن حال کسی
مغرور: فریفته شایه، تکبر و خودپسند
حواس: جمع حس، یکی از توانایی های انسان
که با کمک آن، چیزها را در می یابد.
می رمید: فرار می کرد.
طمع: زیاده خواهی ، حرص
هدهد: پوپک ، شانہ به سر ، پرندہ ای به
اندازه ی کبوتر با منقاری باریک و بدنی به
رنگ قهوه ای
بهانه: عذر نابجا ، سبب ، باعث
خطا: اشتباه
غفلت: بی خبری ، فراموشی

درک و درسیافت

- ۱- پیرزن در کجا زندگی می کرد؟
در باغی نزدیکی شهر
- ۲- تفاوت های کلاغ و هدهد را بیان کنید؟
کلاغ زیبا و خوش آواز نیست و در نتیجه آن را برای نگه داشتن در قفس نمی برند.
گوشت کلاغ خوردنی نیست پس سودی برای کسی ندارد؛
اما هدهد زیبا و خوش آواز است و به همین دلیل همه به فکر شکار آن هستند.
- ۳- با توجه به متن درس پیرزن چه ویژگی هایی داشت؟
عاقبت اندیش، باهوش، مهربان

نهایی

کتابخانه مهر پیرزن

۴- به نظر شما چرا بعضی از افراد زود به دام می افتند؟

یا از هوش و توانمندی های خود استفاده نمی کنند یا دچار غرور می شوند.

۵- از این داستان چه فهمیدید؟

حتی افراد دانا و خردمند هم نباید از

هوشیاری و احتیاط غفلت کنند

زیرا همیشه کسانی منتظر حتی یک

اشتباه ما هستند تا از آن به سود خود

استفاده کنند.

